

Vissa forskningsfrågor m.m.

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas 26 motionsyrkanden om forskning och utbildning m.m. från allmänna motionstiden 2000 och 2001. När det gäller motioner om mer övergripande och strategiska frågor inom forskningspolitiken hänvisar utskottet i huvudsak till de prioriteringar som regeringen föreslagit i den forskningspolitiska propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) som presenterades i september 2000. Motioner med syfte att lyfta fram vissa forskningsprojekt eller mer preciserade inriktningar av forskningen inom relativt begränsade forskningsområden bör enligt utskottets mening inte behandlas i sak av riksdagen utan av de organ som har särskild sakkunskap på respektive område. Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

I betänkandet finns nio reservationer och två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden	7
Forskning m.m. inom miljöområdet	7
Forskning och utbildning m.m. inom lantbruksområdet.....	8
Forskning m.m. inom det marina området.....	15
Reservationer.....	18
1. Svensk miljöforskning (punkt 1)	18
2. Svensk miljöforskning (punkt 1)	18
3. Gentekniska forskningsresultat (punkt 3).....	19
4. Hästupbildning m.m. (punkt 4).....	19
5. Forsknings- och utvecklingsfond för potatisodlingen (punkt 7).....	20
6. Biodling m.m. (punkt 8)	20
7. Marin forskning (punkt 9)	21
8. Marin forskning (punkt 9)	21
9. Forskning och utveckling av fiskefångstmetoder (punkt 10).....	22
Särskilda yttranden.....	23
1. Forskning och utbildning inom livsmedelsområdet (punkt 2)	23
2. Hästupbildning m.m. (punkt 4).....	23
Bilaga Förteckning över behandlade förslag	24
Motioner från allmänna motionstiden 2000.....	24
Motioner från allmänna motionstiden 2001.....	25

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Svensk miljöforskning

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:MJ209 yrkande 7 och 2001/02: MJ337 yrkande 4.

Reservation 1 (m)

Reservation 2 (kd, c)

2. Forskning och utbildning inom livsmedelsområdet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ243 yrkande 19, 2000/01: MJ259 yrkande 8, 2001/02:MJ338 yrkandena 6 och 7 samt 2001/02: MJ520 yrkande 24.

3. Gentekniska forskningsresultat

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ711 yrkande 19.

Reservation 3 (kd, v, mp, c)

4. Hästutbildning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ612, 2001/02:MJ253, 2001/02:MJ338 yrkande 25 och 2001/02:MJ449.

Reservation 4 (v, mp)

5. Skoglig forskning och utbildning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ605 och 2000/01:MJ609.

6. Forskning om svamp, biologisk mångfald, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:MJ375 yrkande 6 och 2001/02: MJ478.

7. Forsknings- och utvecklingsfond för potatisodlingen

Riksdagen avslår motion 2001/02:MJ340 yrkande 1.

Reservation 5 (kd)

8. Biodling m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:MJ290 yrkandena 1, 3 och 4 samt 2001/02:MJ453.

Reservation 6 (c)

9. Marin forskning

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:MJ302 yrkande 4 och 2001/02: MJ467 yrkande 3.

Reservation 7 (v)

Reservation 8 (mp)

10. Forskning och utveckling av fiskefångstmetoder

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ418 yrkande 2.

Reservation 9 (c)

Stockholm den 22 januari 2002

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Ulf Björklund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulf Björklund (kd), Sinikka Bohlin (s), Göte Jonsson (m), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Jonas Ringqvist (v), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ingemar Josefsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Caroline Hagström (kd), Per-Samuel Nisser (m), Maria Wetterstrand (mp), Eskil Erlandsson (c) och Harald Nordlund (fp).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Den svenska forskningspolitiken behandlas numera i intervaller om tre år. I proposition 2000/01:3, Forskning och förnyelse, presenterade regeringen sin forskningspolitik för åren 2001–2003. Regeringen redogör däri bl.a. för vissa prioriterade områden inom miljöforskningen. Ett sådant område är forskning syftande till att utgöra underlag för miljökvalitetsmålen och klimatpolitiken och underlag för internationella förhandlingar. Regeringen lyfter vidare fram forskning om biologisk mångfald och forskning om produkter, processer och resurseffektivisering. Regeringen anser dessutom att forskning om kemikalier och strålskydd, och samhällsvetenskaplig och juridisk miljöforskning bör utgöra prioriterade områden. Propositionen behandlades under hösten 2000 av utbildningsutskottet (2000/01:UbU6).

Den beslutade ordningen för forskningspolitiken innebär att regeringen för riksdagen framlägger förslag om övergripande mål för forskningen och allmänna riktlinjer för politiken. Enligt de av riksdagen godkända riktlinjerna bör övergripande forskningspolitiska beslut fattas av statsmakterna, medan organ med sakkunskap inom berörda områden beslutar om verksamheten och den närmare medelsfördelningen (se bl.a. 1999/2000:MJU11).

Den 1 januari 2001 inrättades fyra nya myndigheter för forskningsfinansiering vilka ersatte nio myndigheter som därmed avvecklades. De nya myndigheterna är bl.a. Vetenskapsrådet, som skall stödja grundforskning av högsta vetenskapliga kvalitet och det områdesinriktade Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas). Formas övertog ansvaret för forskningsfinansiering från Byggnadsforskningsrådet (BFR), Skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR) samt delar av ansvaret från Naturvårdsverket och Forskningsrådsnämnden (FRN).

Sedan år 2000 har resurserna för miljöforskning stärkts genom att det särskilda anslaget för miljöforskning återinförts. Forskningen vid Formas förstärks med 80 miljoner kronor för år 2002 och 2003 och 90 miljoner kronor för år 2004 utöver tidigare föreslagna tillskott. Förstärkningen skall användas till forskning om biologisk mångfald och till forskning för en ekologiskt hållbar utveckling (prop. 2001/02:1 utg.omr. 20 s. 66, bet. 2001/02:MJU1, rskr. 2001/02:105).

Inom lantbruksforskningen beräknades för åren 2002 och 2003 ett anslag om 35 miljoner kronor per år för forskning och utveckling rörande ekologisk produktion. Programmet förstärktes emellertid år 2001 genom att ytterligare 7 miljoner kronor anvisades till Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) för fältforskningsverksamhet rörande ekologisk produktion. För år 2002 har programmet förstärkts ytterligare med 10 miljoner kronor varav 3 miljoner kronor skall disponeras av Formas och 7 miljoner kronor av SLU för fortsatt fältforskningsverksamhet (prop. 2001/02:1 utg.omr. 23 s. 92, bet. 2001/02:MJU2, rskr. 2001/02:106).

Frågor om forskning m.m. med anknytning till biodling behandlades senast av utskottet i betänkande 2000/01:MJU6. I samband därmed anordnade utskottet en utfrågning med företrädare för Jordbruksverket och Sveriges Biodlares Riksförbund. Utskottet redovisar i det betänkandet utförligt vad som framkom vid utfrågningen.

Utskottets överväganden

Forskning m.m. inom miljöområdet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion (c) om att öka samhällets tillgänglighet till miljöforskningen med hänvisning till det pågående arbetet på området. Utskottet avstyrker vidare en motion (m) om satsning på miljöforskningen som i allt väsentligt tillgodosedd genom de prioriteringar regeringen gör på området.

Utskottets ställningstagande

Enligt motion 2001/02:MJ337 (c) yrkande 4 bör det arbete som pågår för att öka tillgängligheten och för att göra forskningen mer lättöverskådlig drivas med kraft. Gapet mellan miljöforskningen och det civila samhället måste bli mindre enligt motionen. I motion 2001/02:MJ209 (m) yrkande 7 hävdas uppfattningen att det återstår en rad kunskapsluckor om ämnens miljöfarlighet. Det är därför enligt motionärerna viktigt att den svenska miljöforskningen bibehåller sin kompetens och att Sveriges internationella position återupprättas. Därtill anförs det att det är viktigt att försörjningen av ny forskarkompetens tryggas genom att universiteten ges tillräckliga resurser för utbildning av studenter som kan gå vidare till miljöforskning. Motionärerna tar vidare upp vikten av miljöforskning och miljöövervakning.

I propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3 s. 243 f.) redogör regeringen för situationen vad avser miljöforskningen. Utskottet vill i sammanhanget särskilt peka på vad regeringen anför om svensk miljöforskningens goda rykte, vilket visas genom ett flertal utvärderingar som genomförts av internationell expertis. Enligt dessa utvärderingar ligger svensk miljöforskning generellt väl framme och i vissa fall i frontlinjen. Som ett kvalitetsmått på miljöforskningen anger regeringen de framgångar som svenska forskare har haft inom EU-forskningen. Detta kommer till uttryck genom att EG-kommissionen låtit genomföra en utvärdering av hela världens miljöforskning med s.k. bibliometriska metoder. Undersökningen visar att frekvensen med vilken svenska forskare citerades i vetenskapliga tidskrifter i relation till folkmängden gav Sverige en tätposition. Därutöver vill utskottet framhålla att regeringen i propositionen Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130) framhåller vikten av att arbetet med att integrera miljöfrågor i universitetens utbildningsprogram bör fortsätta och att intresset för naturvetenskap och teknik måste uppmuntras och stödjas. Genom aktiva satsningar inom utbildningen i samarbete med olika aktörer som företag, naturskolor, unga forskare och *science centers* kan intresset för naturvetenskap och teknik stimuleras. Utskottet instämmer i uppfattningen att tillgängligheten till forskningsresultat och grundläggande kunskaper om miljöfrågor

hos den enskilde har en avgörande betydelse för att främja en hållbar utveckling. Utbildning är en investering både för den enskildes personliga utveckling och för samhällets framtid. I Svenska miljömål framhåller regeringen också folkbildningens betydelse genom att dess verksamhet kan nå ut till personer som inte söker sig till formella utbildningsvägar. Det breda Agenda 21-perspektivet bör enligt regeringen också vidareutvecklas. Det av riksdagen beslutade gröna kunskapslyftet (prop. 2000/01:1 utg.omr. 18 s. 46, bet. 2000/01:BoU1, rskr. 2000/01:89) utgör ett led i dessa strävanden och syftar till att öka kunskaperna och insikterna hos allmänheten om behovet av att ställa om samhället i hållbar riktning.

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna om vikten av en bra miljöövervakning, vilken ökar möjligheterna att särskilja miljöförstöring från naturliga variationer. De nationella och regionala övervakningsprogrammen bör vara så omfattande att det går att studera såväl kortsiktiga som långsiktiga förändringar.

Med det anförda anser utskottet motionerna 2001/02:MJ209 (m) yrkande 7 och 2001/02:MJ337 (c) yrkande 4 vara tillgodosedda utan något uttalande från riksdagens sida.

Forskning och utbildning m.m. inom lantbruksområdet

Utskottets förslag i korthet

I fyra motioner (kd, c) tas frågor om forskningsinformation och övergripande forskningsinsatser upp. I den mån de inte kan anses tillgodosedda avstyrker utskottet motionerna med hänvisning i huvudsak till de prioriteringar inom forskningspolitiken som görs för åren 2001–2003.

Utskottet avstyrker vidare en motion (c) om ökad tillgång till gen-tekniska forskningsresultat på den grunden att frågan får anses vara uppmärksammas av regeringen.

Därutöver avstyrker utskottet ett antal motioner (m, kd, v, c, mp) om hästupbildning och hovslagarutbildning med hänvisning till det pågående arbetet med en hästpolitisk proposition.

Motioner (kd, c) om skoglig forskning och utbildning avstyrker utskottet såsom i huvudsak tillgodosedda.

Utskottet avstyrker därutöver två motioner (s, mp) om specifika forskningsprojekt med anknytning till naturvård samt en motion (kd) om en utvecklingsfond för potatisodlingen.

Slutligen avstyrker utskottet motioner (m, c) om biodling m.m. med hänvisning till det arbete som pågår bl.a. inom Regeringskansliet och Jordbruksverket.

Utskottets ställningstagande

Motion 2000/01:MJ243 (kd) yrkande 19 tar upp frågor om utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet. Enligt motionen bör

forskningen om ett resurs- och energieffektivt jordbruk samt om vidareförädlingen stärkas. Dessutom bör enligt motionen forskningen inom ekonomi för lantbruks- och livsmedelssektorerna förstärkas. Motionärerna anser att Stiftelsen Biodynamiska forskningsinstitutet vid Rudolf Steinerhögskolan i Järna bör erhålla 2 miljoner kronor som ett basanslag. Förslagen om stärkta insatser inom jordbruks- och livsmedelsforskningen får stöd i motion 2001/02:MJ520 (kd) yrkande 24. Också i motion 2001/02:MJ338 (c) framhålls vikten av forskningen om ekologiskt lantbruk och att denna forskning bör breddas. Motionärerna anser även de att forskningsinstitutet i Järna bör tilldelas ett basanslag (yrkande 7). Också forskningen och utvecklingen inom livsmedelsområdet i allmänhet anser motionärerna bör erhålla ökade anslag. Naturbruksskolornas betydelse lyfts fram. Motionärerna framhåller dessutom vikten av EU:s insatser och medfinansiering inom dessa forskningsområden. Motionärerna anser slutligen att stora resurser bör satsas på forskning och utveckling av bioråvaror (yrkande 6). Enligt motion 2000/01:MJ259 (c) yrkande 8 bör staten sörja för tillgången till forskningsresurser för de små livsmedelsföretagen. De industriella utvecklingscenter som byggs upp bör inriktas på näringsens behov. Universitet och högskolor med livsmedelsinriktning bör enligt motionen på ett bättre sätt se till att företagen kan utnyttja kompetensen.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att jordbruket och livsmedelindustrin är av stor betydelse för samhällsekonomi, sysselsättning och regional utveckling. Dessa näringsars utveckling i Sverige är emellertid också i hög grad beroende av en ekonomisk och politisk omvärld, som ställer betydande krav på utvecklingskraft och anpassningsförmåga. Det är viktigt att näringarna är ekonomiskt bärkraftiga men även att de utvecklas mot ekologisk hållbarhet. De skall dessutom kunna svara mot bl.a. konsumenters krav på säkra och högkvalitativa livsmedel samt etiska krav. Allt detta förutsätter betydande forsknings- och utvecklingsinsatser.

I propositionen Forskning och förnyelse redogör regeringen för prioriteringarna inom lantbruksforskningen. Enligt regeringen tyder alla prognoser på en fortsatt kraftig befolkningsutveckling i världen, samtidigt som den odlade jordbruksarealen inte kan öka i samma takt. Många rapporter tyder på att försörjningsunderlaget dramatiskt försämras främst genom jordförstöring, bebyggelse och vattenbrist. Svensk forskning och svenskt utvecklingssamarbete har en viktig roll i arbetet för utveckling av både effektivt och miljöriktigt jordbruk samt hushållning med mark- och vattenresurser. Regeringen har identifierat tre insatsområden av strategisk betydelse som bör bli föremål för särskilda satsningar: Funktionsgenomik, Risker med den moderna biologins utveckling samt Ekologiskt lantbruk. Den ekologiska produktionen är enligt regeringen från en samhällelig utgångspunkt ett medel i arbete med att nå vissa av de nationella miljömålen och ett steg mot en uthållig utveckling av jordbrukssektorn. Till forskning och utveckling rörande ekologisk produktion beräknades tidigare för åren 2002 och 2003 ett anslag om 35 miljoner kronor per år. Programmet förstärktes emellertid år 2001 genom att ytterligare 7 miljoner kronor anvisades till SLU för fältforskningsverksamhet rörande

ekologisk produktion. För år 2002 har programmet förstärkts ytterligare med 10 miljoner kronor varav 3 miljoner kronor bör disponeras av Formas och 7 miljoner kronor av SLU för fortsatt fältforskningsverksamhet (prop. 2001/02:1 utg.omr. 23 s. 92, bet. 2001/02:MJU2, rskr. 2001/02:106).

När det gäller kravet på ökad forskningsinformation vill utskottet framhålla att regeringen i regleringsbrevet för budgetåret 2002 avseende Formas angivit målet att information om forskning samt forskningsresultat som erhållits genom rådets forskningsfinansiering skall sammanställas och kommuniceras till relevanta målgrupper i samhället.

Utskottet delar i allt väsentligt de synpunkter som framförs om värdet av den forskning som bedrivs vid Stiftelsen Biodynamiska forskningsinstitutet. När det gäller frågan om resurser till stiftelsen är emellertid utskottets principiella inställning att det i första hand får anses vara en uppgift för Formas att inom ramen för forskningsprogrammet fördela medel till olika forskningsprojekt.

Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet motionerna 2000/01:MJ243 (kd) yrkande 19, 2000/01:MJ259 (c) yrkande 8, 2001/02:MJ338 (c) yrkandena 6 och 7 samt 2001/02:MJ520 (kd) yrkande 24 i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

Enligt motion 2000/01:MJ711 (c) är det viktigt att forskarna får fri tillgång till forskningsresultaten kring genteknik. Dessa resultat skall därför inte hemlighållas som privata företags affärshemligheter.

Bioteknikkommittén har i sitt betänkande Bioteknikens möjligheter och risker (SOU 2000:103) behandlat balansen mellan å ena sidan kravet på sekretess kring forskningsresultat och å andra sidan vikten av tillgänglighet till information. Den strukturrationalisering som pågår inom industrivärlden kan leda till monopolsituationer. Det föreligger en risk att företag missbrukar sin dominans. Frågan bör enligt Bioteknikkommittén följas med uppmärksamhet. Kommittén anför å andra sidan att den industriella exploateringen av forskningsresultaten bör underlättas. Offentligt tillgängliga forskningsansökningar kan bli ett hinder för framtida patentering och exploatering av resultaten. Det bör därför enligt kommittén utredas om ansökningar om forskningsmedel kan bli föremål för temporär sekretess. Bioteknikkommitténs betänkande har nyligen remissbehandlats och utfallet är för närvarande föremål för Regeringskansliets (Utbildningsdepartementets) överväganden. Det bör i sammanhanget påpekas att de förslag till hur EU-parlamentet och rådets direktiv 98/44EG om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar skall genomföras i svensk rätt (Ds 2001:49) för närvarande bereds inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Promemorian innehåller förslag till ändringar i patentlagen och växtförädlarlagen samt en genomgång av de internationella överenskommelserna i vad avser bl.a. skyddet för uppfinningar och utbyte av forskarinformation. Utskottet utgår från att den fråga som tas upp i motion 2000/01:MJ711 (c) yrkande 19 kommer att ingå som en viktig del i det fortsatta arbetet. Mot bakgrund härav anser utskottet inte att riksdagen nu bör göra något uttalande med anledning av motionen.

Ett antal motioner behandlar utbildningsfrågor med anknytning till hästen. I motion 2001/02: MJ253 (m) framförs kravet på att stärka hästsportens ställning genom en betydande satsning på utbildningen. Enligt motionären föreligger det starka skäl att tillskapa en kvalificerad akademisk utbildning inom hela hästsportområdet vid Flyinge. Motionärerna till motion 2000/01: MJ612 (v, mp) anser att hovslagaryrket snarast måste ges auktorisation i syfte att främja djurskyddet. Motionerna 2001/02: MJ338 (c) yrkande 25 och 2001/02: MJ449 (kd) lyfter fram behovet av ytterligare antal platser till hovslagarutbildningen för att möta det ökade behovet av utbildade hovslagare.

Den 17 februari 2000 bemyndigade regeringen chefen för Jordbruksdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppgift att lämna förslag till en sammanhållen hästpolitik. Utredaren har redovisat sitt uppdrag i betänkandet En svensk hästpolitik (SOU 2000:109). I betänkandet föreslås att SLU och Nationella Stiftelsen för hästhållningens främjande träffar avtal som reglerar finansiering, ansvarsfördelning och styrformer för den hippologiska högskoleutbildningen. Enligt förslaget skall utbildningen även i framtiden bedrivas vid landets tre riksansläggningar Flyinge, Strömsholm och Wången för vilka hästsektorn och staten påtagit sig ett gemensamt ansvar. Utbildningen skall fullt utbyggd enligt förslaget omfatta ett årligt intag om maximalt 55 personer.

I betänkandet påpekas att riksdagen redan år 1993 efter förslag från regeringen beslutade att införa ett system för godkännande av hovslagare. För att bli godkänd som hovslagare skall man ha den utbildning eller kunskap i övrigt som Jordbruksverket föreskriver. I förslaget till riksdagen anfördes bl.a. att en god hovvård är viktig för hästens välbefinnande. Som skäl för beslutet anfördes att det är betydelsefullt att hovslageriverksamheten bedrivs på ett djurskyddsmässigt godtagbart sätt. Enligt utredaren har några närmare föreskrifter om verkställighet av förordningen emellertid inte utfärdats trots att de skäl som angavs år 1993 fortfarande äger giltighet. Mot bakgrund härav föreslår utredaren att regeringen utfärdar ytterligare föreskrifter om verkställighet av förordningen. Regeringen har uttryckt avsikten att på grundval av betänkandet presentera en proposition om hästens roll i samhället under våren 2002.

Enligt utskottets mening har de frågor som tas upp i motionerna 2000/01: MJ612 (v, mp), 2001/02: MJ253 (m) blivit noggrant genomgångna av utredaren. Utskottet anser därför att riksdagen bör avvakta den aviserade propositionen innan några åtgärder vidtas med anledning av motionerna. Berörda motionsyrkanden avstyrks.

Regeringen har i regleringsbrevet för budgetåret 2002 avseende SLU beslutat att SLU inom ramen för sitt anslag skall bekosta hovslagarutbildning med en omfattning av minst 35 utbildningsplatser per år. Utskottet avstyrker motionerna 2001/02: MJ338 (c) yrkande 25 och 2001/02: MJ449 (kd) i den mån de inte är tillgodosedda härmed.

Enligt motion 2000/01: MJ605 (c) är forsknings- och försöksverksamheten i en så långsiktig näring som skogsbruket särskilt beroende av kontinuitet.

Dessa verksamheter lämpar sig därför inte för omkastningar i lokalisering och inriktning. Redan år 1971 utlokaliseras Skogshögskolan från Stockholm till Umeå. Med den miljöforskning som bedrivs vid Umeå universitet vore det enligt motionen naturligt att en samordnad naturresursutbildning kommer till stånd i Umeå till stöd för det norrländska skogsbruket. Den trätekniska institutionen i Skellefteå – Trätek – är en värdefull del av satsningen på utveckling av den norrländska skogsnäringen hävdas det i motionen. Integreringen av forskning och utbildning mellan Umeå universitet, Skogsfakulteten i Umeå och Trätek i Skellefteå bör därför öka.

Enligt motion 2000/01:MJ609 (kd) bör den skogliga forskningen och utbildningen frigöras från SLU och tillåtas bilda egna enheter vid universitet som särskilt inriktat sig på området.

Skogsbruket och skogsindustrin har stor betydelse för svensk ekonomi. Som skogsindustrination har Sverige en relativt omfattande skoglig och skogsindustriell forskning och utbildning. Grundläggande skogsvetenskaper har sin tyngdpunkt vid SLU medan grundläggande skogsindustriell forskning huvudsakligen bedrivs vid andra universitet och högskolor. Skogsindustrin har dessutom egen forskning inom företagen samt med staten gemensamt finansierad forskning vid institut med inriktning mot skogsbruk (Skogsbrukets forskningsinstitut, SkogForsk), träbearbetningsindustri (Trätekniska forskningsinstitutet, Trätek) samt pappers- och massaindustrin (Skogsindustrins tekniska forskningsinstitut, STFI). Under 90-talet har skogsnäringens forskningsbehov varit föremål för flera utredningar. Utredningen PROMIS beskriver industrins situation, nuvarande forskning och även forskningens betydelse för den svenska skogsnäringens konkurrenskraft. I propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) anför regeringen att den ser positivt på förslaget att fokusera medel till nationella nätverk med en bred sammansättning av kompetenser från etablerade forskningsmiljöer. Det är enligt regeringen en angelägen uppgift för berörda myndigheter att i samverkan med övriga aktörer bidra till effektivisering och förnyelse inom områden där Sverige kan bygga upp konkurrenskraftiga forskningsmiljöer. Under det senaste decenniet har olika forskningsstiftelser, såsom Stiftelsen för strategisk forskning, KK-stiftelsen och Mistra (Stiftelsen för miljöstrategisk forskning), tillkommit som viktiga finansärer av forskning och utveckling för skogsnäringens behov, vad gäller såväl grundläggande som mera tillämpad forskning. Regeringen anser det vara viktigt att det statliga forskningssystemets insatser på detta område i största möjliga utsträckning samordnas med dessa stiftelsers insatser. När det därefter särskilt gäller den skogliga utbildningen i Umeå anförde jordbruksministern i riksdagen den 14 november 2001 (Svar på fråga 2001/02:163) att antagning till skoglig utbildning fr.o.m. höstterminen 2001 enbart sker i Umeå och att de två första åren av den skogliga utbildningen numera enbart kan läsas i Umeå. Jordbruksministern anförde vidare att studenterna under utbildningens senare del kan välja inriktning, och beroende på vilken inriktning som väljs kan utbildningen avslutas i Umeå, Uppsala eller Alnarp. Jordbruksministern menade att detta innebär att resurserna för den

skogliga utbildningen koncentreras till Umeå och att farhågor om att den skogliga utbildningen skulle försvinna från Umeå därmed måste anses ogrundade.

Utskottet anser att syftet med motionerna 2000/01:MJ605 (c) och 2000/01:MJ609 (kd) i huvudsak är tillgodosett med det anförda.

Det förändrade utnyttjandet av ängsmarker inom jordbruket medför enligt motion 2001/02:MJ375 (mp) yrkande 6 ökat behov av kunskap om hur flora och fauna påverkas. Ett annat forskningsområde som lyfts fram i motionen är samspelet mellan ängens blommor, svampar, insekter och andra artgrupper. Enligt motion 2001/02:MJ478 (s) bör det inrättas en permanent svampforskning i Sverige.

Vid SLU bedrivs en rad projekt kring de frågor som tas upp i motionerna. Som exempel kan nämnas ett projekt inom ramen för Centrum för biologisk mångfald, Skötsel av ängs- och hagmarker – ekonomi och ekologi, vars mål är att bidra till att bevara de stora värden som finns i naturliga ängs- och hagmarker. Programmet skall bidra till att förbättra kunskapen om naturliga betesmarker och finna gynnsamma lösningar som bevarar biologisk mångfald och andra värden och som samtidigt tar hänsyn till landskapets historia samt bygger på ekonomiskt stabila skötsel- och företagarmodeller. Enligt vad utskottet erfarit bedrivs genom SLU dessutom flera olika forskningsprojekt med anknytning till svampar och svampodling. Utskottet delar motionärernas uppfattning att denna typ av forskning är så viktig att SLU och Uppsala universitet borde samla kvalificerad forskning och utbildning om matsvamp. Svampodling i kommersiellt syfte är relativt ovanligt i Sverige och huvuddelen av behovet av svamp importeras. Emellertid har riksdagen vid flera tillfällen uttalat den principen att motioner som lyfter fram vissa forskningsprojekt eller mer begränsade inriktningar av forskningen inom relativt begränsade forskningsområden inte bör behandlas i sak av riksdagen utan av de organ som har särskild sakkunskap på respektive område. Det anförda innebär att utskottet avstyrker motionerna 2001/02:MJ375 (mp) yrkande 6 och 2001/02:MJ478 (s).

I motion 2001/02:MJ340 ställs krav på inrättande av en forsknings- och utvecklingsfond för potatisodlingen. Utskottet har i samband med behandlingen av statsbudgeten (prop. 2001/02:1 utg.omr. 23, bet. 2001/02:MJU2) tillstyrkt regeringens förslag till medelsfördelning och inriktning av forsknings- och utvecklingsinsatser inom trädgårdsnäringen. I samband därmed avstyrkte utskottet en motion med liknande yrkande. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2001/02:106). Utskottets uppfattning kvarstår varför motion 2001/02:MJ340 (kd) yrkande 1 avstyrks.

I motion 2001/02:MJ453 (m) lyfts ett antal åtgärder fram för att stimulera biodlingen: Bisjukdomar måste bekämpas effektivt och bisjukdomslagens syften måste uppfyllas. Dessutom bör bitillsynsorganisationen stärkas så att tillsynen kan förbättras. Forskningsinsatserna bör öka och en avelskonsulent bör tillsättas. Slutligen bör regeringen återkomma till riksdagen med en sti-

mulansåtgärd för ökad biodling i likhet med den tidigare skattebefrielsen av upp till 15 bisamhällen.

Regeringen har givit Jordbruksverket i uppdrag att närmare utreda biodlingens förutsättningar och redovisa åtgärder för att öka antalet odlare. Uppdraget redovisades i december 2000. I rapporten föreslår Jordbruksverket ett antal åtgärder för att stimulera biodlingen. En sådan åtgärd vore enligt verket att införa en skattebefrielse för biodlare med få samhällen. Verket anser dessutom att det behövs en fast finansiering för den diagnos- och försöksverksamhet som SLU bedriver. Detta är viktigt för att uppnå en kontinuerlig diagnos av bisjukdomar med moderna och ändamålsenliga metoder. Enligt verket bör därutöver utbildningen och rekryteringen av antalet biodlare öka samt lagstiftningen förenklas. Jordbruksverkets rapport har nyligen genomgått remissbehandling. Resultatet härav bereds för närvarande av Regeringskansliet. Det redovisade innebär enligt utskottets mening att riksdagen inte nu bör uttala sig i frågan. Motion 2001/02: MJ453 (m) avstyrks.

Enligt motion 2001/02: MJ290 (c) är varroakvalstret en epizooti som bör omfattas av epizootilagen vilken är effektivare än bisjukdomslagen. I motionen framförs dessutom åsikten att bekämpningen av kvalstren bör utföras årligen och kostnadsfritt hos biodlaren med tvingande åtgärder under bitillsynsmyndighetens ansvar (yrkande 1). Forskning som syftar till att finna en metod som befriar bina från kvalster bör premieras (yrkande 3). Slutligen bör en genetikertjänst vid SLU återinrättas för att stärka avelsarbetet med bin (yrkande 4).

I samband med riksdagsbehandlingen av ett antal motioner om biodlingen under riksdagsåret 2000/01 anordnade utskottet en utfrågning med representanter för Jordbruksverket och Sveriges Biodlares Riksförbund. Denna utfrågning finns utförligt redovisad i utskottets betänkande 2000/01: MJU6. Vid utfrågningen redovisade Jordbruksverket bl.a. sin strategi och organisationen för att bekämpa bisjukdomar. Det gäller främst sjukdomarna yngelröta och varroa. Enligt verket är varroakvalstret visserligen en försvårande omständighet, men det utgör i sig inte något hot mot biodlingen. Biodlare som bekämpar kvalstret, vilket är en lagstadgad skyldighet, kan alltså fortsätta att bedriva odling. Strategin går ut på att fördröja spridningen genom flyttningsrestriktioner m.m. och att bekämpa varroa där den påträffas. I Sverige är kvalstrets nuvarande utbredning med största sannolikhet ett utslag av mänsklig aktivitet genom att bin avsiktligt (t.ex. genom försäljning) eller oavsiktligt (t.ex. genom timmertransporter) flyttas runt i landet. Verket anser att den valda strategin varit framgångsrik. Denna uppfattning delas av Sveriges Biodlares Riksförbund. Det bör enligt utskottet dessutom påpekas att inom ramen för det nationella stödprogrammet bedrivs forskning och försök kring bl.a. sjukdomsbekämpning. Regeringen uttrycker också i propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) medvetenheten om att kunskapsbristerna inom områdena biodling och pollination är stora och att bred kunskapsuppbyggnad är angelägen. När det gäller kravet på genetikertjänst vid SLU vill utskottet understryka att Jordbruksverket har avsatt medel för att genomföra en förstu-

die med syfte att klargöra om dagens avel med stationsparning medför genetisk utarmning. Verket konstaterar att förstudien inte visar på en akut risk för genetisk utarmning, och dessutom är andelen bin som paras på parningsstationer liten i förhållande till antalet bin.

Utskottet avstyrker motion 2001/02:MJ290 (c) yrkandena 1, 3 och 4 i den mån den inte kan anses tillgodosedd med det anförda.

Forskning m.m. inom det marina området

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker två motioner (v, mp) om ökad satsning på marin forskning och en motion (c) om satsning på forskning om nya fiskeprodukter och deras förädlingsvärde samt om miljömässigt hållbara fångstmetoder. Skälet härtill är den uppmärksamhet regeringen m.fl. myndigheter ägnar åt dessa frågor.

Utskottets ställningstagande

Enligt motion 2001/02:MJ302 (v) yrkande 4 saknas kunskaper på en rad områden om de marina miljöerna. Den akvatiska forskningen bör därför bli mer omfattande. Synpunkterna får stöd av motionärerna till motion 2001/02:MJ467 (mp) yrkande 3 vilka anser att det tidigare västerhavsprojektet bör följas upp av ett samnordiskt eller internationellt havsprojekt som kan ge den nödvändiga helhetskunskapen om kusthavens tillstånd.

Utskottet delar i allt väsentligt uppfattningen att kunskaperna om de marina miljöerna är bristfällig. I propositionen Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130 s. 116) uttrycker också regeringen under miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård åsikten att kunskapsbristen vad gäller biologisk mångfald i haven är påtaglig. Eutrofiering har lett till igenslamning av hårbotten, ökning av mängden organiskt material på mjukbotten, igenväxning av grunda vikar och återkommande blomning av giftiga alger. Regeringen lägger därtill att bottentrålning kan påverka fisk och kräftdjur negativt, att syrebrist har ökat antalet döda botten och att allt fler marina organismer hamnar på listan över hotade arter. De marina ekosystemens återhämtningsförmåga är avgörande för när miljö kvalitetsmålet kan uppnås i sin helhet. Det kan befaras att t.ex. torskbeståndet trots åtgärder inte kommer att kunna återhämta sig inom en generation. Regeringen understryker därvid att måluppfyllelse bäst uppnås genom att kombinera kunskapsinhämtning med tydliga strategier för att skydda de marina miljöerna. I sammanhanget bör nämnas att inom ramen för Centrum för vilt- och fiskforskning (CFW), vilket är ett samverkansorgan för institutioner och forskargrupper vid SLU och Umeå universitet, bedrivs verksamhet inom området vilt och fisk i vid bemärkelse. CFW är också ett nationellt nätverk mellan forskare och mellan forskning och samhälle.

Mot bakgrund av vad som anförts om den uppmärksamhet regeringen ägnar åt frågan anser utskottet inte att riksdagen bör vidta några åtgärder med

anledning av motionerna 2001/02:MJ302 (v) yrkande 4 och 2001/02:MJ467 (mp) yrkande 3.

För att yrkesfiskarna tillsammans med den svenska livsmedelsförädlingsindustrin skall kunna möta en ny marknad krävs enligt motion 2000/01:MJ418 (c) yrkande 2 både forskning om nya produkter och deras förädlingsvärde samt om miljömässigt hållbara fångstmetoder. Regeringen bör därför enligt motionärerna återkomma till riksdagen med förslag till finansiering av forskning kring utveckling av fångstmetoder för ett hållbart resursutnyttjande och alternativa havsprodukter.

Riksdagens och regeringens ställningstagande för att åstadkomma ett hållbart fiske har redovisats i propositionen Hållbart fiske och jordbruk (prop. 1997/98:2, bet. 1997/98:JoU9, rskr. 1997/98:116). Regeringen anför där att fiskeriforskningen måste utveckla mer exakta definitioner av begreppet hållbart nyttjande och metoder för att bättre bestämma olika gränsvåer på uttag. Forskningen behöver också klarlägga effekterna av olika förvaltningsstrategier. För att nå en optimal resurshushållning är utveckling av fångstekniker som säkrar en så god selektivitet som möjligt avseende fiskstorlek och art särskilt viktig. I samma syfte är det också nödvändigt att utveckla metoder som innebär att mängden fisk som kastas överbord minimeras och som därmed ger ett förbättrat råvaruutnyttjande.

Fiskeriverket bedriver undersökningsverksamhet såväl i havsvatten som sötvatten. Huvudsakligen är verksamheten inriktad på beståndsuppskattningar, men verksamheten omfattar även andra uppgifter som ligger till grund för verkets miljöansvar. En sådan undersökning redovisas i rapporten Småskaligt kustfiske och insjöfiske – en analys. Många av de åtgärder som föreslås i rapporten syftar till att genom bl.a. selektiva fiskemetoder förstärka bestånd som i dag är svaga. Till en del kan detta åstadkommas genom insatser från det småskaliga fisket självt, men i flera fall krävs också förändringar i hela fisket nationellt och internationellt inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik.

Som regeringen påpekar i budgetpropositionen för år 2002 (prop. 2001/02:1 utg.omr. 20 s. 28 och 66) bedrivs i dagsläget forskning i liten omfattning vad gäller fisk eller fiskens roll i ekosystemet. Å andra sidan ägnas en betydande del av giftforskningen åt fiskrelaterade problem. De reproduktionsstörningar hos fisk som nu förekommer pekar på ett forskningsbehov även på naturliga fiskbestånd i sjöar och vattendrag. I propositionen föreslår regeringen att forskningen vid Formas förstärks med 80 miljoner kronor för 2002 och 2003 och med 90 miljoner kronor för år 2004 utöver tidigare föreslagna förstärkningar. Förstärkningen skall användas bl.a. till forskning om förändringar i djur- och växtliv samt fysikaliska och kemiska förändringar inom olika biotoper både på land och i vatten. Riksdagen har godkänt regeringens förslag (bet. 2001/02:MJU2, rskr. 2001/02:106).

Utskottet anordnar i februari 2002 en offentlig utfrågning om framtiden för det svenska fisket. Bland de inbjudna deltagarna återfinns representanter för

Zoologiska institutionen, Stockholms universitet, Avdelningen för marinvetenskap, Högskolan i Kalmar, Havsfiskelaboratoriet i Lysekil, m.fl.

Mot bakgrund av det anförda utgår utskottet från att de frågor som berörs i motion 2000/01:MJ418 (c) yrkande 2 kommer att erhålla fortsatt uppmärksamhet. Därmed anser utskottet inte att riksdagen bör göra något uttalande med anledning av motionen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Svensk miljöforskning (punkt 1)

av Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Per-Samuel Nisser (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:MJ209 yrkande 7 och avslår motion 2001/02:MJ337 yrkande 4.

Ställningstagande

Miljöforskningen och miljöövervakningen måste prioriteras. Bägge verksamheterna är viktiga för att våra kunskaper på miljöområdet skall öka. Med en bra miljöövervakning kan det som är miljöförstöring särskiljas från naturliga variationer. Genom forskningen kan också kunskap vinnas om vilka effekter olika slags utsläpp har på organismer. Dessa kunskaper är i grunden avgörande för en effektiv miljöpolitik men det föreligger fortfarande stora kunskapsluckor i detta avseende. Sverige var tidigare en framstående forskarnation på miljöområdet men har under senare år förlorat kompetens och tid. Det är viktigt att försörjningen av ny forskarkompetens tryggas genom att universiteten ges tillräckliga resurser för utbildning av studenter som kan gå vidare till miljöforskning. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Svensk miljöforskning (punkt 1)

av Ulf Björklund (kd), Caroline Hagström (kd) och Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:MJ337 yrkande 4 och avslår motion 2001/02:MJ209 yrkande 7.

Ställningstagande

Forskningen är avgörande för kunskaper om miljöproblemen. Det är viktigt att forskningen får erforderliga resurser och att gapet mellan forskningen och det civila samhället minskar. I annat fall blir forskningsresultaten en angelä-

genhet för endast några få och möjligheterna att omvandla kunskaperna till praktisk politik minskar. Att göra forskningsresultaten mera lättillgängliga är ett sätt att minska gapet. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Gentekniska forskningsresultat (punkt 3)

av Ulf Björklund (kd), Jonas Ringqvist (v), Caroline Hagström (kd), Kjell-Erik Karlsson (v), Maria Wetterstrand (mp) och Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:MJ711 yrkande 19.

Ställningstagande

Det är viktigt att forskarna får fri tillgång till gentekniska forskningsresultat. De får inte undanhållas som några privata företags affärshemligheter. Det är oroande att se hur stora multinationella företag genom genteknik vill anpassa utsäden att bli resistent mot just dessa företags bekämpningsmedel. En stark beroendesituation kan uppstå så att bönderna förlorar möjligheten att själva få välja sitt utsäde. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Hästupbildning m.m. (punkt 4)

av Jonas Ringqvist (v), Kjell-Erik Karlsson (v) och Maria Wetterstrand (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:MJ612 samt avslår motionerna 2001/02:MJ253, 2001/02:MJ338 yrkande 25 och 2001/02:MJ449.

Ställningstagande

Riksdagen beslutade år 1993 att regeringen eller den myndighet regeringen bestämde skulle utfärda föreskrifter om godkännande av hovslagare. Några föreskrifter har emellertid inte utfärdats. Det är ytterst otillfredsställande att det inte finns någon möjlighet att auktorisera hovslagare. En auktorisation skulle gagna djurskyddet. Riksdagen bör därför ge regeringen i uppdrag att snarast se till att riksdagens beslut från år 1993 verkställs så att hovslagare kan bli auktoriserade. Vad som anförs om auktorisation av hovslagare bör ges regeringen till känna.

5. Forsknings- och utvecklingsfond för potatisodlingen (punkt 7)
av Ulf Björklund (kd) och Caroline Hagström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:MJ340 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att det är bra att regeringen i budgetpropositionen för år 2001 visat lyhördhet för Kristdemokraternas begäran om ett förslag om en forsknings- och utvecklingsfond för trädgårdsnäringen. Samtidigt beklagar vi att potatisodlingen ställts utanför denna möjlighet att finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet. Potatisodlingen är i likhet med trädgårdsodlingen en strukturellt småskalig företagarsbransch med en begränsad produktionsandel som kanaliseras via egna utbudsorganisationer. Branschen möter därför samma svårigheter som trädgårdsodlingen. Det är därför angeläget att potatisodlingen ges tillgång till budgetmedel i en motsvarande omfattning som regeringen nu föreslagit för trädgårdsodlingen. Härigenom ges sektorn samma möjligheter till nationellt stöd som erbjuds denna sektor i flertalet andra EU-länder. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Biodling m.m. (punkt 8)
av Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:MJ290 yrkandena 1, 3 och 4 samt avslår motion 2001/02:MJ453.

Ställningstagande

Antalet bisamhällen minskar stadigt och minskningen befaras fortsätta. Det allvarligaste hotet torde vara varroakvalstret. Ett infekterat bisamhälle dukar under inom tre fyra år efter inträffad infektion om inget görs. Om honungsbiet skall leva kvar allmänt spritt och återhämta sig, måste kraftfulla åtgärder sättas in. Bekämpningen av kvalstren bör utföras med årlig upprepning genom en samtidigt insatt och tvingande åtgärd med efterkontroll. Val av bekämpningsmedel måste ske av sakkunnig bitillsynsman. Bekämpningsmedel bör kostnadsfritt ställas till odlarnas förfogande. Ansvar för varroabekämpning måste ligga hos bitillsynsmyndigheten, inte hos den enskilde bigårdsinnehavaren. Det är av avgörande betydelse att riksdagen, som har yttersta ansvaret för balansen i naturen, föranstaltar om en översyn av vilka konsekvenser det skulle medföra om angrepp av varroakvalstret omfattas av epi-

zootilagen eller bisjukdomslagen. I bisjukdomslagen står det att epizooti får bekämpas men i epizootilagen står det att epizooti skall bekämpas. Forskning syftande till att finna metoder som helt befriar bin från kvalster bör premieras. Bin är ytterst känsliga för inavel. Husdjursavel och växtförädling leds av genetiker. Det bör också gälla bina. Vid SLU bör därför en genetikertjänst för avelsarbete med bin inrättas. Finansiering kan ske med hjälp av årliga EU-medel och statsmedel till biodlingens stöd. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Marin forskning (punkt 9)

av Jonas Ringqvist (v) och Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:MJ302 yrkande 4 och avslår motion 2001/02:MJ467 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi har i dag större kunskap om landmiljöerna än om vattenmiljöerna. De dramatiska förändringarna i marina miljöer motiverar i hög grad en kraftfull satsning på forskning om dessa miljöer. Säl och skarv ökar i antal. Det råder delade meningar om deras samlade effekt på fisket och fiskbestånden. Fritidsfisket i sjöar, vattendrag och kustområden uppgår i dag till omkring 70 % av det totala svenska konsumtionsfisket. Detta i sig kan utgöra ett hot mot den biologiska mångfalden på vissa ställen. En speciell form av fritidsfiske i våra marina miljöer är det lokalt omfattande nätfisket på grunda områden. Dessa områden är yngel- och reproduktionslokaler för ett flertal fiskearter. Det finns en oro för att detta fritidsfiske utgör ett hot mot vissa arter. Det behövs mer forskning och kunskap för att få fram en fullständig bild av situationen. Riksdagen bör som sin mening tillkännage för regeringen att den akvatiska forskningen bör öka.

8. Marin forskning (punkt 9)

av Maria Wetterstrand (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:MJ467 yrkande 3 och avslår motion 2001/02:MJ302 yrkande 4.

Ställningstagande

För att få mer kunskap om situationen i våra kusthav samt öka möjligheterna att restaurera dessa, måste satsningen på den marina forskningen stärkas ytterligare. Det är viktigt att följa upp långa serier av undersökningar och kontinuerligt undersöka det marina ekosystemet. Det tidigare västerhavsprojektet bör nu följas upp av ett sammordiskt/internationellt nytt havsprojekt som kan ge den nödvändiga helhetskunskapen om våra kusthavs tillstånd. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Forskning och utveckling av fiskefångstmetoder (punkt 10)

av Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:MJ418 yrkande 2.

Ställningstagande

För att yrkesfiskarna tillsammans med den svenska livsmedelsförädlingsindustrin skall kunna möta en ny marknad krävs forskning om nya produkter och deras förädlingsvärde samt om miljömässigt hållbara fångstmetoder för dessa. Det har hittills gjorts olika försök tack vare kortsiktiga projekt, ofta finansierade genom EU:s strukturfonder. Regeringen bör återkomma med förslag där nationella forskningsmedel avsätts för forskning om fångstmetoder för ett hållbart resursutnyttjande och alternativa havsprodukter. Detta bör ges regeringen till känna.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Forskning och utbildning inom livsmedelsområdet (punkt 2)

av Jonas Ringqvist (v) och Kjell-Erik Karlsson (v).

Vi har tidigare i samband med behandlingen av budgetpropositionen föreslagit att riksdagen skall ge regeringen till känna att Stiftelsen Biodynamiska forskningsinstitutet skall ges ett basanslag för sin verksamhet. Vi har fortfarande samma uppfattning om ett basanslag till stiftelsen, men avstår att reservera oss även i detta betänkande. Vi förutsätter att den möjlighet som finns att ge stiftelsen ett basanslag inom ramen för de nuvarande forskningsanslagen kommer att användas.

2. Hästutbildning m.m. (punkt 4)

av Ulf Björklund (kd), Caroline Hagström (kd) och Eskil Erlandsson (c).

Det är i och för sig positivt att regeringen har för avsikt att presentera en proposition som skall behandla bl.a. frågor som tas upp i motionerna MJ338 (c) och MJ449 (kd). Det har emellertid blivit oss bekant att regeringen inte har för avsikt att avlämna denna proposition förrän i maj månad. Eftersom propositionen om hästverksamhet kommer så sent, borde de frågor som tas upp i motionerna lyftas fram redan nu.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01: MJ243 av Alf Svensson m.fl. (kd):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet.

2000/01: MJ259 av Sven Bergström (c):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerställa småföretagens forskningsstöd.

2000/01: MJ418 av Åsa Torstensson m.fl. (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till forskning och utveckling av fångstmetoder.

2000/01: MJ605 av Birgitta Sellén och Åke Sandström (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka för att en sammanhållen skogsvetarutbildning med forskning och ledning av försöksverksamhet i fortsättningen skall ha sin tyngdpunkt i Umeå i enlighet med gällande riksdagsbeslut.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en ökad integrering av forskning och utbildning sker mellan Umeå universitet, Skogsfakulteten i Umeå och Träteknik i Skellefteå.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den pågående utredningen måste ägna stor omsorg kring dessa frågor enligt vad som anges i motionen.

2000/01: MJ609 av Harald Bergström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den skogliga forskningen och utbildningen frigörs från SLU och tillåts bilda egna enheter vid universitet som profilerat sig inom området.

2000/01: MJ612 av Maggi Mikaelsson och Gudrun Lindvall (v, mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hovslagaryrket snarast ges auktorisation.

2000/01: MJ711 av Lennart Daléus m.fl. (c):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fri tillgång till forskningsresultat.

Motioner från allmänna motionstiden 2001

2001/02: MJ209 av Bo Lundgren m.fl. (m):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att prioritera miljöforskning och miljöövervakning.

2001/02: MJ253 av Bertil Persson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utredning av hästupbildningen på Flyinge.

2001/02: MJ290 av Gunnel Wallin och Eskil Erlandsson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av konsekvenserna av nu gällande bisjukdomslag och epizootilag för svensk biodling.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att forskning syftande till att finna en metod som helt befriar bin från kvalster premieras.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om återupprättande av en till SLU knuten genetikertjänst för avelsarbete med bin.

2001/02: MJ302 av Kjell-Erik Karlsson m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den akvatiska forskningen bör öka.

2001/02: MJ337 av Agne Hansson m.fl. (c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att intensifiera arbetet med att minska gapet mellan miljöforskningen och det civila samhället.

2001/02: MJ338 av Agne Hansson m.fl. (c):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn och ökning av forskning och utveckling inom jordbruksnäringen och livsmedelsindustrin.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bredda forskningen om ekologiskt lantbruk.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att antalet utbildningsplatser vid hovslagarutbildningen på SLU i Skara bör höjas till 40 st per år.

2001/02: MJ340 av Caroline Hagström m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en forsknings- och utvecklingsfond för potatisodlingen.

2001/02:MJ375 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av mer forskning dels angående övergången från sommarslätter och höstbete till enbart bete på svenska ängar, dels angående de komplicerade biologiska sambanden mellan olika artgrupper på ängar.

2001/02:MJ449 av Ulla-Britt Hagström och Holger Gustafsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hovslagarutbildningen vid SLU i Skara.

2001/02:MJ453 av Ingvar Eriksson och Maud Ekendahl (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om biodlingen i Sverige.

2001/02:MJ467 av Per Lager m.fl. (mp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om nödvändigheten av utökad marin forskning i form av ett nytt nordiskt/internationellt västerhavsprojekt.

2001/02:MJ478 av Lilian Virgin och Lennart Klockare (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheterna med och behovet av en permanent svampforskning i Sverige.

2001/02:MJ520 av Alf Svensson m.fl. (kd):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet.